TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Áp lực năng lượng đẩy CPI tháng 3/2026 lên mức cao nhất 5 năm

08:48 05/04/2026

Chỉ số giá tiêu dùng (CPI) tháng 3/2026 ghi nhận mức tăng mạnh, phản ánh rõ tác động lan tỏa từ chi phí năng lượng và vận tải. Theo báo cáo kinh tế - xã hội quý I/2026 do Cục Thống kê công bố ngày 4/4, CPI tháng 3 tăng 1,23% so với tháng trước và tăng 4,65% so với cùng kỳ năm 2025 – mức cao nhất trong vòng 5 năm qua.

Diễn biến này cho thấy áp lực lạm phát đang gia tăng, đặc biệt trong bối cảnh giá nhiên liệu toàn cầu biến động mạnh do bất ổn địa chính trị. Trong tổng mức tăng của CPI tháng 3, có 9 nhóm hàng hóa và dịch vụ tăng giá, trong khi chỉ 2 nhóm ghi nhận giảm.

Động lực chính kéo CPI đi lên là nhóm giao thông, với mức tăng đột biến 12,85%, đóng góp tới 1,28 điểm phần trăm vào chỉ số chung. Nguyên nhân chủ yếu đến từ giá xăng dầu trong nước tăng mạnh theo xu hướng thế giới. Cụ thể, giá dầu diesel tăng hơn 57%, trong khi giá xăng tăng gần 30%.

Giá xăng, dầu tăng đã đẩy CPI tháng 3/2026 tăng.

Sự leo thang của chi phí nhiên liệu nhanh chóng lan sang lĩnh vực vận tải. Giá vé máy bay tăng hơn 23%, còn vận tải đường sắt cũng tăng gần 14%. Điều này không chỉ ảnh hưởng trực tiếp đến chi phí đi lại của người dân mà còn kéo theo chi phí logistics, tác động gián tiếp đến giá hàng hóa.

Bên cạnh đó, nhóm nhà ở và vật liệu xây dựng tăng 0,77%, chủ yếu do giá nguyên liệu đầu vào và chi phí vận chuyển gia tăng. Đây là nhóm có mức tăng đáng chú ý, phản ánh áp lực chi phí trong lĩnh vực xây dựng và bất động sản.

Ở chiều ngược lại, một số yếu tố đã góp phần "hạ nhiệt" đà tăng của CPI. Sau kỳ nghỉ Tết Nguyên đán, nhu cầu tiêu dùng giảm khiến nhóm hàng ăn và dịch vụ ăn uống giảm 0,59%. Đây là yếu tố giúp cân bằng phần nào áp lực từ các nhóm hàng khác.

Tính chung quý I/2026, CPI bình quân tăng 3,51% so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, nhóm nhà ở và vật liệu xây dựng dẫn đầu với mức tăng 5,69%, đóng góp lớn nhất vào mức tăng chung. Nhóm hàng ăn và dịch vụ ăn uống cũng tăng 4,55%, chủ yếu do giá thực phẩm và chi phí ăn uống ngoài gia đình tăng trong dịp lễ Tết.

Một điểm đáng chú ý là lạm phát cơ bản – chỉ số loại trừ các yếu tố biến động mạnh như lương thực, thực phẩm và năng lượng – cũng đang có xu hướng tăng. Trong tháng 3, lạm phát cơ bản tăng 0,47% so với tháng trước và tăng 3,96% so với cùng kỳ. Bình quân quý I, mức tăng đạt 3,63%, cao hơn CPI chung, cho thấy áp lực giá mang tính nền tảng vẫn hiện hữu.

Ở một số lĩnh vực, giá cả có xu hướng ổn định hoặc giảm. Nhóm thông tin và truyền thông giảm 0,20% nhờ nguồn cung thiết bị công nghệ dồi dào và cạnh tranh gay gắt giữa các nhà bán lẻ, góp phần tạo "điểm tựa" cho mặt bằng giá.

Đáng chú ý, thị trường vàng và ngoại tệ trong tháng 3 có diễn biến trái chiều. Giá vàng trong nước tăng 1,54% so với tháng trước và tăng tới 82,77% so với cùng kỳ năm trước, bất chấp xu hướng giảm trên thị trường quốc tế. Sự lệch pha này chủ yếu xuất phát từ yếu tố tâm lý và điều chỉnh giá của doanh nghiệp trong nước.

Trong khi đó, đồng USD lại tăng theo xu hướng toàn cầu. Tỷ giá trên thị trường tự do dao động quanh mức 26.315 VND/USD. Việc Cục Dự trữ Liên bang Mỹ duy trì lãi suất ở mức cao, cùng tâm lý tìm kiếm tài sản an toàn trước rủi ro địa chính trị, đã hỗ trợ đà tăng của đồng bạc xanh.

Nhìn chung, áp lực lạm phát trong thời gian tới vẫn còn hiện hữu, đặc biệt khi giá năng lượng và chi phí vận tải chưa có dấu hiệu hạ nhiệt. Điều này đặt ra yêu cầu điều hành linh hoạt nhằm kiểm soát giá cả và ổn định kinh tế vĩ mô trong các quý tiếp theo.

Nam Sơn